

Handläggare:
Riitta Sköld
Tfn: 508 09 307

Till Norrmalms stadsdelsnämnd

Elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan - yttrande till revisionskontoret

Förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
Stadsdelsdirektör

Annette Luengo
Avdelningschef

Sammanfattning

Revisionskontoret har granskat hur staden arbetar med elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan. Granskningen har omfattat samtliga stadsdelsnämnder som nu givits möjlighet att yttra sig över rapporten. Huvudsyftet med granskningen har varit att beskriva hur stadsdelsnämnderna arbetar för att ta reda på elevers behov av särskilt stöd samt hur beslut om åtgärder fattas och hur resurserna fördelas. Vidare har en kartläggning gjorts vad gäller ansvars- och resursfördelning på olika nivåer. Revisionskontoret har även undersökt formerna för samverkan mellan olika aktörer samt om den ekonomiska redovisningen är tillförlitlig och ger en rättvisande bild av verksamheten.

Stadsdelsförvaltningen anser att rapporten ger en bra bild av de svårigheter och utvecklingsområden som finns vad gäller barn i behov av särskilt stöd och delar revisionskontorets uppfattning om att det är angeläget att snarast utveckla nyckeltalen inom verksamhetsområdet. Även i övrigt delar förvaltningen i allt väsentligt de synpunkter revisionskontoret framfört och de slutsatser man dragit utifrån den genomförda granskningen.

Ärendets beredning

Granskningsrapporten har skickats för synpunkter till stadsdelens rektorer, till chefen för familjeenheten samt till förvaltningens samordnare av insatser för barn i behov av särskilt stöd. Synpunkterna har sammanställts inom stadsmiljö- och planeringsavdelningen i samråd med barn- och ungdomschefen.

Bakgrund

Revisionskontoret har granskat hur staden arbetar med elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan. Samtliga stadsdelsnämnder och utbildningsnämnden har nu möjlighet att yttra sig över rapporten. Revisionsrapporten bifogas (*bilaga 1*).

Granskningens syfte

Huvudsyftet med granskningen har varit att beskriva hur stadsdelsnämnderna arbetar för att ta reda på elevers behov av särskilt stöd samt hur beslut om åtgärder fattas och hur resurserna fördelas. Revisionskontoret har även undersökt hur samverkan sker mellan olika aktörer som skolan, skolhälsovård och socialtjänst samt om den ekonomiska redovisningen ger en rättvisande bild av verksamheten och om den är tillförlitlig.

Granskningens omfattning och metod

Granskningen har omfattat samtliga stadsdelsnämnder och utbildningsnämnden. Granskningen har avgränsats till att omfatta elever i skolår 0-9 i behov av särskilt stöd inom den kommunala grundskolan. Som granskningsmetod har en enkät använts. Samtliga stadsdelsnämnder har besvarat enkäten och dessutom har intervjuer genomförts med representanter från stadsledningskontoret och verksamhetspersonal från fem stadsdelar.

Kort sammanfattning av granskningsresultatet

I rapporten redogörs för granskningens resultat avseende

- ❑ Ansvarsfördelning mellan staten, staden, nämnden och skolenheten
- ❑ Styrsystemet mot bakgrund av resursfördelningsmodellen och nyckeltalsredovisningen
- ❑ Hur stadsdelarna arbetar med elever i behov av särskilt stöd

Revisionskontoret konstaterar att resultatet visar att formerna för skolenheternas uppföljning och utvärdering av beslutade åtgärder behöver förbättras och att det är angeläget att stadsdelsnämnderna utvecklar dialogen med såväl elever som föräldrar men också med skolenheterna.

Granskningen visar också att kommunfullmäktige ännu inte har fått en samlad utvärdering av skolplanen när det gäller elever i behov av särskilt stöd.

Sammanfattningsvis bedömer revisorerna att det är tveksamt om staden har tillfredställande kontroll över att elever i behov av särskilt stöd ges tillräckliga förutsättningar för en likvärdig utbildning.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningens synpunkter följer granskningsrapportens kommentarer kring ansvarsfördelningen, styrsystemet mot bakgrund av resursfördelningsmodellen och nyckeltalsredovisningen samt stadsdelsnämndernas arbete med elever i behov av särskilt stöd.

Ansvarsfördelning mellan staten, staden, nämnden och skolenheten

Förvaltningen delar revisionskontorets bedömning att ansvarsfördelningen mellan staden och stadsdelsnämnderna är tydlig samt att stadens skolplan tydliggör förutsättningarna för utbildningsnämndens och stadsdelsnämndernas uppdrag.

Förvaltningen efterlyser dock en tydligare ansvarsfördelning mellan stadsdelsnämnderna när det gäller samverkan kring elever som har sin skolgång i en annan stadsdel än där eleven bor. Förvaltningens erfarenhet är att stadsdelarnas bedömningar inte så sällan skiljer sig åt och att det därmed uppstår oenighet kring insatsernas utformning och finansiering. Tydligare riktlinjer eller möjlighet till en opartisk bedömning av stödbehovet kan ge bättre förutsättningar för elevernas möjlighet att välja skola och ge likvärdig utbildning till alla elever i behov av särskilt stöd.

Förvaltningen instämmer i revisionskontorets konstaterande att när resurserna för elever i fristående skolor med specialinriktning fördes över från utbildningsnämnden till elevens hemskola/hemstadsdel har ansvarsförhållandet ytterligare tydliggjorts.

Revisionskontoret bedömer att det är nödvändigt att stadsdelsnämnderna intensifierar arbetet med att samordna resurserna med landstinget. Förvaltningen anser att det finns goda möjligheter att utveckla samarbetet och förbättra insatserna för exempelvis elever med neuropsykiatriska diagnoser. Att denna samverkan skulle kunna innebära minskade kostnader för stadsdelen är dock tveksamt.

Förvaltningen delar revisionens mening att det delade ansvaret för insatserna till barn i behov av särskilt stöd ställer krav på att skolornas rektorer och stadsdelsnämnden har en gemensam syn gällande insatser och resurser.

Styrsystemet mot bakgrund av resursfördelningsmodellen och nyckeltalsredovisningen

Förvaltningen delar revisionskontorets uppfattning att det är angeläget att kommunstyrelsen i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna gör en fördjupad analys av kostnader och nödvändiga åtgärder för elever i behov av särskilt stöd. Förvaltningen anser att nuvarande resursfördelningssystem, där mycket stor vikt läggs vid de socioekonomiska kriterierna, missgynnar stadsdelarna i innerstaden.

Förvaltningen instämmer också i revisionskontorets bedömning att det är angeläget utveckla nyckeltalen och att hitta metoder för nyckeltalsredovisningen som är enhetliga för samtliga stadsdelsnämnder. Förvaltningen är i huvudsak positiv till någon form av modell som samtliga stadsdelsnämnder kan använda sig av för att kunna jämföra kostnader och resultat. Det är dock viktigt att beakta nämndernas och skolornas olika förutsättningar för arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Med hänsyn till verksamheternas komplexitet ser förvaltningen flera svårigheter att kunna utveckla rättvisande och jämförbara nyckeltal.

Hur arbetar stadsdelsnämnderna med elever i behov av särskilt stöd

Samtliga skolor inom Norrmalm har fastställt åtaganden avseende barn i behov av särskilt stöd och uppföljning sker så att åtagandena ryms inom tilldelade ekonomiska ramar. Dialog förs mellan enheterna, förvaltningen och nämnden men naturligtvis kan detta område förbättras och ett ständigt arbete pågår för att utveckla åtagandenas innehåll och uppföljning utifrån det integrerade ledningssystemet (ILS).

För att tidigt uppmärksamma behoven av särskilt stöd pågår ett arbete inom Norrmalms grund- och förskolor med att utveckla former för överlämnande, som på bästa möjliga sätt gagnar barnen när de lämnar förskolan för förskoleklassen.

För att tillgodose elevens behov av särskilt stöd har förvaltningen en rutin som innebär att alla ansökningar om stöd som lämnas för bedömning till stadsdelsförvaltningens handläggare kommuniceras och diskuteras utifrån ett åtgärdsprogram. Dialogen förs mellan förvaltningens handläggare, skolläda och elevens föräldrar. Denna dialog ger goda förutsättningar för en samsyn och fortsatt uppföljning avseende insatserna och utformningen av dem.

Revisionskontoret konstaterar att det finns brister i stadsdelarnas samverkan internt med socialtjänsten och i ännu högre grad med landstinget och andra stadsdelar. Enligt revisionskontoret bör formerna för det interna och externa samarbetet utvecklas och om möjligt intensifieras.

Norrmalms stadsdelsförvaltning har en organisation där barn- och ungdomsavdelningen ansvarar för all verksamhet för unga upp till 20 år. Detta möjliggör en nära samverkan mellan de pedagogiska verksamheterna, handikappomsorgen och socialtjänsten. De svårigheter som kan uppstå internt kring arbetet med barn som behöver extra stöd minimeras på detta sätt. Norrmalms stadsdelsnämnd har nyligen också tillsammans med Kungsholmen och Östermalm tecknat ett samverkansavtal för att strukturera det fortsatta samarbetet med landstinget.

Sammanfattningsvis vill förvaltningen framföra att revisionskontorets rapport ger en samlad bild av de svårigheter och utvecklingsområden som finns i staden när det gäller att ha tillräcklig kontroll över att elever i behov av särskilt stöd ges tillräckliga förutsättningar för en likvärdig utbildning. Förvaltningen delar revisionskontorets uppfattning att det är angeläget att snarast utveckla nyckeltalen inom verksamhetsområdet.

Bilagor

Revisionskontorets granskningsrapport "*Elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan*"